

**ДВНАДЦЯТЬ ПУНКТИВ СТРАТЕГІЧНОГО
ПАРТНЕРСТВА США ТА УКРАЇНИ.**
Текст спільного звернення⁷⁸

Ми, американські та українські політики і дипломати, колишні урядовці, експерти та громадські діячі, наполегливо закликаємо уряди США та України розробити амбітний і всеосяжний порядок денний, який поглибить наші стратегічні відносини.

Цей порядок денний повинен просувати взаємні інтереси, сприяти зміцненню безпеки та стабільності в Центральній та Східній Європі, сприяти подальшій інтеграції України до ЄС і вступу до НАТО, а також окреслювати та визначати пріоритети трансформаційних демократичних реформ, необхідних для повноцінного розвитку економіки України та прогресу її трансатлантичного руху.

Цей план має ґрунтуватися на таких ключових елементах:

1.

В основі американсько-українських відносин незмінно має залишатися взаємна відданість зміцненню демократичних цінностей. Це передбачає посилення демократії та верховенства права, свободи особистості, свободи слова, повної незалежності судової системи та антикорупційних органів, більшої прозорості і підзвітності дій влади та відкритого урядування, незалежності

⁷⁸ Подано за: 12 завдань для України та США: що варто зробити командам Байдена та Зеленського. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2021/03/10/7120720/>

медіа та активного громадянського суспільства. Солідарність і конкретні дії з просування цих цінностей потрібні для зміцнення взаємної довіри, втілення демократичних прагнень українців та забезпечення єдиного підґрунтя для співпраці обох країн.

2.

Сполучені Штати та Україна повинні діяти разом задля відновлення суверенітету та територіальної цілісності України, а також стримування подальшої агресії Росії. Це передбачає розширення нашого стратегічного партнерства та оборонного співробітництва і пошук Сполученими Штатами нових можливостей задля збільшення оборонної допомоги з метою посилення здатності України стримувати наступ Росії. Це означає продовження надання летальної оборонної допомоги та посилення українських Військово-морських сил. Інші сфери можливої військової співпраці включають розвиток сил спеціальних операцій, протиповітряної та прибережної оборони.

3.

Сполучені Штати Америки та Україна мають підтримувати тісний діалог, щоб збільшити для Кремля ціну триваючої агресії проти України. Сполучені Штати також мають вести з цього питання тісні консультації з Європою, зокрема щодо посилення санкцій. Такі переговори, як і переговори з Росією стосовно України, повинні ґрунтуватися на принципі «нічого про Україну без України».

4.

Ведучи консультації з Україною та її європейськими партнерами, адміністрації Джозефа Байдена варто

вивчити можливості більш активного залучення на вищому рівні з боку США до переговорного процесу, який зараз проводять федеральний канцлер Німеччини та президент Франції, щоб вивести ситуацію з глухого кута і сприяти справжньому завершенню конфлікту на Донбасі, виведенню всіх російських та керованих Росією сил і відновленню повного суверенітету України над Донбасом.

5.

Сполучені Штати та Україна також мають вести консультації щодо політичних, дипломатичних та економічних кроків, необхідних для повернення Криму до України. Вони повинні працювати разом над міжнародним дотриманням принципу «Крим – це Україна» і збереженням санкцій, вжитих проти Росії за незаконне захоплення півострова. Ми вітаємо зусилля Уряду України зі створення «Кримської платформи» як ініціативи, яка зберігатиме тему окупованого Криму на міжнародному порядку денному і нагадуватиме людям, включно з Росією, що в очах міжнародного співтовариства Крим залишається українським.

6.

Сполучені Штати та Україна мають вести консультації щодо кроків для зміцнення безпеки та стабільності в Чорноморському регіоні, зокрема за підтримки НАТО та європейських партнерів. Сполучені Штати разом із союзниками з НАТО мають продовжувати регулярне розміщення повітряних, сухопутних та морських сил у регіоні, де сходяться Росія, Європа, Близький Схід, Балкани та Кавказ. Регіон перебуває в центрі чотирьох великих сил: демократія – на його західному краї, військова агре-

сія Росії – на півночі, фінансовий вплив Китаю – на сході і нестабільність на Близькому Сході – з південного боку. Україні та США слід співпрацювати з іншими союзниками в цьому регіоні, щоб захищати спільні інтереси та знижувати напруженість.

7.

За останні роки Сполучені Штати та Україна стали об'єктами російського політичного втручання, дезінформаційних кампаній та кібератак. Вони мають обмінюватися набутим досвідом та ділитися передовими практиками боротьби з цими та іншими формами російської гібридної війни.

8.

Трубопровід «Північний потік-2», у разі завершення, поставить під загрозу Євроатлантичну єдність і позбавить Україну значних доходів з транзиту. Сполучені Штати та Україна мають консультиватися, яким чином формувати та підтримувати єдність трансатлантичної позиції проти завершення трубопроводу, а також стосовно дій, яких може вжити Росія щодо України, аби скасувати санкції проти «Північного потоку-2». Водночас Україна повинна провести серйозні реформи, щоби підвищити енергоефективність та викоринити корупцію в цьому та інших секторах.

9.

Сполучені Штати та Україна мають співпрацювати для просування інтеграції України до НАТО і досягнення кінцевої мети Києва – членства в НАТО. США повинні твердо дотримуватися політики «відкритих дверей» НАТО і надавати Києву поради, яким чином найкраще

підготуватися до членства, запевненого лідерами НАТО на саміті в Бухаресті в 2008 році. Україна повинна взяти на себе зобов'язання провести необхідні реформи та здійснити практичні кроки, які приведуть її військові та інші структури безпеки та оборони у відповідність до стандартів і норм НАТО. Членство України в НАТО зміцнить Північноатлантичний альянс, сприятиме історичному об'єднанню Європи і створить передумови для трансформації відносин з Росією.

Ю.

Оновлене американсько-українське партнерство пов'язане з готовністю української влади швидко здійснювати трансформаційні демократичні реформи та активно діяти для захисту та зміцнення незалежності таких ключових інституцій, як Національне антикорупційне бюро та інші. Для потужної антикорупційної роботи необхідні ефективні реформи прокуратури та судової системи. Україна також повинна зробити незворотними вже досягнуті значні реформи, зокрема у сферах ринку землі, приватизації державних підприємств, незалежності Національного банку, децентралізації, прозорості фіскальної і бюджетної політик на додаток до реформ у газовому секторі, реформи системи державних закупівель та у справі прозорості активів і доходів державних службовців і парламентаріїв.

П.

Також важливими є кроки задля усунення надмірного впливу олігархів, встановлення верховенства права зі справедливими економічними нормами та практиками для великого, середнього, малого та іноземного бізнесу, а також для посилення інституційної спроможності

Української держави – все це має вирішальне значення для поліпшення життя українських громадян. Україна має гарантувати захист права власності для всіх українських та іноземних інвесторів.

12.

У той час як українській владі слід невідкладно зосередитися на втіленні реформ, розглядаючи їх як завдання найнагальнішого порядку, Сполучені Штати в координації з міжнародними фінансовими установами, Європейським Союзом та партнерами з Групи семи мають продовжити супровід та підтримку, щоб допомогти Україні побудувати сучасну демократичну економіку, повністю сумісну зі стандартами та нормами Європейського Союзу. У цьому сенсі чітку дорожню карту становлять Копенгагенські критерії ЄС. Така допомога має прямо залежати від проведення ефективних реформ.

Ми рекомендуємо ці дванадцять положень як дороговказ для посилення стратегічного партнерства між Сполученими Штатами та Україною і для досягнення цілей, які кожна з наших держав прагне втілити завдяки цьому ключовому для нас партнерству.

Документ підписали:

З американської сторони:

- **Андерс Аслунд**, старший науковий співробітник Атлантичної ради.
- **Брендан Бойл**, член Палати представників США.
- **Ян Бжезинський**, заступник помічника міністра оборони США у справах Європи і політики НАТО у 2001-05 роках.

- **Деймон Вілсон**, спеціальний радник президента США і старший директор з європейських питань Ради національної безпеки у 2004-06 і 2007-09 роках.
- **Александр Вершбоу**, почесний науковий співробітник Центру Скаукрофта зі стратегії та безпеки Атлантичної ради, посол США в Російській Федерації у 2001-05 роках, заступник генерального секретаря НАТО у 2012-16 роках.
- **Курт Волкер**, почесний науковий співробітник Центру з аналізу європейської політики (СЕРА), посол США при НАТО у 2008-09 роках, спеціальний представник уряду США з питань України у 2017-19 роках.
- **Кеннет Воллак**, голова Національного фонду на підтримку демократії та колишній президент Національного демократичного інституту США.
- **Мелінда Гарінг**, заступник директора Євразійського центру Атлантичної ради.
- **Енді Гарріс**, член Палати представників США, співголова групи підтримки України в Конгресі США.
- **Джон Гербст**, директор Євразійського центру Атлантичної ради та посол США в Україні у 2003-06 роках.
- **Бенджамін Годжес**, генерал-лейтенант (у відставці), голова кафедри стратегічних досліджень Центру аналізу європейської політики (СЕРА), командувач армії США в Європі у 2014-18 роках.
- **Джеффри Гедмін**, засновник і головний редактор «American Purpose», президент «Радіо Вільна Європа / Радіо Свобода» у 2007-11 роках.

- **Пола Добрянська**, старший науковий співробітник Центру Роберта і Рене Белферів Гарвардського університету з науки і міжнародних відносин, заступник державного секретаря США з глобальних відносин у 2001-09 роках.
- **Ерік Едельман**, радник Центру стратегічного та бюджетного оцінювання.
- **Марі Йованович**, старший науковий співробітник Джорджтаунського університету і Фонду Карнегі з міжнародного миру, посол США в Україні у 2016-19 роках.
- **Джонатан Кац**, старший науковий співробітник Німецького фонду Маршалла, заступник керівника Бюро у справах Європи та Євразії Агентства Сполучених Штатів з міжнародного розвитку (USAID).
- **Девід Крамер**, старший науковий співробітник Міжнародного університету Флориди, заступник помічника державного секретаря США з європейських та євразійських справ у 2005-08 роках, помічник державного секретаря США у 2008-09 роках.
- **Майкл МакФол**, директор Інституту Фрімена-Сполі з міжнародних досліджень Стенфордського університету, посол США в Російській Федерації у 2011-14 роках.
- **Том Маліновський**, член Палати представників США.
- **Томас Меліа**, заступник помічника державного секретаря США у 2010-15 роках і заступник адміністратора Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) у 2015-17 роках.

- **Стівен Пайфер**, науковий співробітник Фонду Роберта Боша, посол США в Україні у 1998-2000 роках.
- **Герман Піршнер**, президент Ради американської зовнішньої політики.
- **Роман Попадюк**, президент Дипломатичної фундації, посол США в Україні у 1992-93 роках.
- **Майкл Савків**, директор Української інформаційної служби у Сполучених Штатах.
- **Вільям Тейлор**, віцепрезидент Інституту миру США, посол США в Україні у 2006-09 та 2019 роках.
- **Френсіс Фукуяма**, директор Центру демократії, розвитку і верховенства права (CDDRL), професор Інститут Фрімена-Сполі з міжнародних досліджень Стенфордського університету.
- **Андрій Футей**, президент Українського конгресового комітету Америки.
- **Наталя Яресько**, старший науковий співробітник-нерезидент Атлантичної ради.

З української сторони:

- **Михайло Басараб**, старший науковий співробітник Київського безпекового форуму, член неурядової Комісії з питань розслідування та попередження порушень прав людини.
- **Роман Безсмертний**, посол України у Республіці Білорусь у 2010-11 роках, колишній представник України у Тристоронній контактній групі.
- **Володимир Василенко**, посол України у Великій Британії у 1998-2002 роках і представник України при ЄС і НАТО у 1992 році, суддя Міжнародного

- кримінального трибуналу для колишньої Югославії у 2001-05 роках, представник України в Раді ООН з прав людини у 2006-10 роках.
- **Світлана Войцеховська**, член наглядової ради фонду «Відкрий Україну», засновниця Українського жіночого конгресу.
 - **Артур Герасимов**, співголова парламентської фракції партії «Європейська солідарність».
 - **Ірина Геращенко**, співголова парламентської фракції партії «Європейська солідарність», член комітету Верховної Ради України у закордонних справах, перша заступниця голови Верховної Ради України у 2016-19 роках.
 - **Ганна Гопко**, голова комітету Верховної Ради України у закордонних справах у 2014-19 роках, голова правління «Мережі захисту національних інтересів АНТС».
 - **Володимир Горбулін**, секретар Ради національної безпеки і оборони України у 1994-99 та 2006 роках.
 - **Лілія Гриневич**, міністр освіти України у 2016-19 роках, проректор Київського університету імені Бориса Грінченка.
 - **Віктор Єленський**, професор Інституту політичних та етнонаціональних досліджень імені Івана Кураса.
 - **Костянтин Єлісеєв**, дипломатичний радник президента України у 2015-19 роках, посол України при ЄС у 2010-15 роках, голова Центру нових рішень.
 - **Володимир Єрмоленко**, філософ, головний редактор UkraineWorld.org.

- **Ярослав Железняк**, голова парламентської фракції та заступник голови партії «Голос», перший заступник голови комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.
- **Йосиф Зісельс**, правозахисник, співпрезидент Асоціації єврейських організацій та общин України.
- **Марія Іонова**, член комітету Верховної Ради України у закордонних справах, голова підкомітету з питань законодавчого забезпечення реалізації курсу держави на членство в ЄС та НАТО, член парламентської фракції партії «Європейська солідарність».
- **Юрій Камельчук**, член комітету Верховної Ради України з питань енергетики, член парламентської фракції партії «Слуга народу».
- **Сергій Квіт**, міністр освіти України у 2014-16 роках, професор Національного університету «Києво-Могилянська академія».
- **Іванна Климпуш-Цинцадзе**, голова комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу, віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України у 2016-19 роках, член парламентської фракції партії «Європейська солідарність».
- **Олена Кондратюк**, заступниця голови Верховної Ради України.
- **Геннадій Курочка**, співзасновник і член правління Українського кризового медіа центру.
- **Данило Лубківський**, заступник міністра закордонних справ України у 2014 році і дипломатич-

- ний радник прем'єр-міністра України у 2015-16 роках, директор Київського безпекового форуму.
- **Маркіян Лубківський**, дипломатичний радник заступниці голови Верховної Ради України, посол України у Республіці Хорватія та Боснії і Герцеговині у 2006-09 роках.
 - **Мирослав Маринович**, правозахисник, член-засновник Української Гельсінської групи, проректор Українського католицького університету.
 - **Олександр Моцик**, посол України у США у 2010-15 роках, колишній представник України у Тристоронній контактній групі.
 - **Григорій Немиря**, перший заступник голови комітету Верховної Ради України у закордонних справах, член парламентської фракції партії Всеукраїнський союз «Батьківщина».
 - **Володимир Огризко**, міністр закордонних справ України у 2007-09 роках.
 - **Андрій Осадчук**, заступник голови партії «Голос», перший заступник голови комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.
 - **Андрій Парубій**, голова Верховної Ради України у 2016-19 роках, секретар Ради національної безпеки і оборони України у 2014 році.
 - **Наталія Попович**, співзасновниця і член правління Українського кризового медіа центру, засновниця «One Philosophy».
 - **Микита Потураєв**, голова комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, член парламентської фракції партії «Слуга народу».

- **Кіра Рудик**, голова партії «Голос», перший заступник голови комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації.
- **Остап Семерак**, міністр Кабінету міністрів України у 2014 році, міністр екології України у 2016-19 роках.
- **Оксана Сироїд**, заступниця голови Верховної Ради України у 2014-19 роках, співголова Львівського безпекового форуму.
- **Інна Совсун**, заступник голови партії «Голос», член комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг.
- **Олександр Сушко**, виконавчий директор Міжнародного фонду «Відродження».
- **Олександр Турчинов**, в.о. президента України у 2014 році, секретар Ради національної безпеки і оборони України у 2014-19 роках.
- **Ірина Фріз**, член комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики, міністр у справах ветеранів України у 2018-19 роках, член парламентської фракції партії «Європейська солідарність».
- **Володимир Хандогій**, посол України у Великій Британії у 2010-14 роках, глава місії України при НАТО у 2000-05 роках, президент Української асоціації зовнішньої політики.
- **Валерій Чалий**, дипломатичний радник президента України у 2014-15 роках, посол України у США у 2015-19 роках, голова правління Українського кризового медіа центру.
- **Олег Шамшур**, посол України в США у 2005-10 роках, старший науковий співробітник Атлантичної ради.

- **Юрій Щербак**, посол України в США у 1994-98 роках.
- **Єлизавета Ясько**, член комітету Верховної Ради України у закордонних справах, голова підкомітету з питань міжпарламентського співробітництва, член парламентської фракції партії «Слуга народу».
- **Арсеній Яценюк**, прем'єр-міністр України у 2014-16 роках, голова Верховної Ради України у 2007-08 роках, голова Київського безпекового форуму.